І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. No. 156. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 31-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1974 Ч. 156. VOL. LXXXI.

СПРАВА УВ'ЯЗНЕНОГО МАТЕМАТИКА ЛЕОНІДА ПЛЮЩА СТАЛА ВЛАСНОЮ СПРАВОЮ МАТЕМАТИКІВ СВІТУ

Ванкувер. — Міжнародний Конгрес Математиків, який закінчує свої праці в п'ятницю 30 серпня, став важливим форумом боротьби за основні права людини в Совєтському Союзі. В центрі уваги понад 6,000 делегатів з усього світу найшлася важка доля українського математика і науковця-кібернетика Леоніда Плюща, запроторено до тюремної психіятричної лікарні у Дніпропетровську. Безпосереднім поштовхом для такого зацікавлення стала телеграма совєтського академіка-дисидента Андрея Сахарова, який з Москви звернувся з закликом до Конгресу виступити в обороні Леоніда Плюща. Крім цього, на форумі Конгресу широку акцію переводив Міжнародний Комітет Математиків для Оборони Л. Плюща. Цей Комітет влаштував 24 серпня зібрання з участю значного числа делегатів і на цьому зібранні було схвалено вислати телеграму А. Сахарову, а також текст резолюції, яку після зібрання підписів, буде переслано на адресу совєтського уряду. В резолюції Комітет вимагає звільнення Леоніда Плюща і уможливлення йому лікування за власним вибором.

Звідомлення з цього зібрання подали канадські газети, зокрема „Ванкувер Сан" з 26 серпня. Напередодні зібрання писав на цю тему відомий совєтолог і знавець дисидентського руху в СССР Пітер Реддавей у лондонському „Таймс-і" з 23 серпня. П. Реддавей широко поінформував про телеграму Сахарова і про долю Леоніда Плюща та про заходи Міжнародного Комітету Математиків для Оборони Леоніда Плюща на Міжнародному Конгресі Математиків.

На самому зібранні в суботу 24 серпня виступив м. ін. проф. Ліпман Берс, президент Американського Математичного Товариства, який виявив, чому власне математики піднялися обороняти Леоніда Плюща. „Ми не втручаємося у внутрішні справи іншої країни... ми признаємо право інших опротестовувати акти в нашій країні і тому ми вимагаємо права боронити людської гідности і свободи всюди у світі". Проф. І. Галперін з Торонта поінформував, що Конгрес з доповідями було запрошено і погодились прибути 39 совєтських математиків. Прибуло їх тільки 26, бо іншим уряд не дозволив на виїзд. На їх місце вислано інших. Проф. Е. Еллерс поінформував про стан здоров'я Л. Плюща і розказав про розмову з проф. І. Гольденфельдом з Єрусалиму, особистим приятелем сім'ї Плющів, який втримує зв'язок з дружиною Леоніда Плюща. Вона, між іншим, просила його організувати протестну акцію у світі на оборону чоловіка, який находиться у критичному здоровному стані. Додаткові інформації про зібрання Міжнародного Комітету Математиків для Оборони Леоніда Плюща подав щоденник з Ванкуверу „Провінс" з 24 серпня.

Акція членів НТШ на Конгресі

Як вже було інформовано, на Міжнародному Конгресі Математиків беруть участь також українські математики з ЗСА і Канади — члени НТШ, які читали свої наукові доповіді, а також включилися в акцію оборони Леоніда Плюща. Проф. Осип Андрушків, голова НТШ в ЗСА і директор Математичної секції НТШ, який є одним з учасників Міжнародного Конгресу Математиків, поінформував, що українські математики на Конгресі успішно вив'язалися з своїх функцій, а зокрема, що „досконало розвивається оборона Леоніда Плюща".

Признаються до перетворення церков на музеї

Канів. — „Канівський Успенський собор належить до кращих зразків архітектури XII століття (1144 р.). Сьогодні в ньому розміщено експозицію музею українського народного декоративного мистецтва" — пише „Літературна Україна" з 30-го серпня ц.р., признаючись тим самим до перетворення церков, манастирів і соборів у звичайні музеї, завданням яких є пропагувати так зване соціялістичне мистецтво. „За два роки з дня відкриття музею — пише газета — його відвідало понад триста тисяч людей з усіх куточків Радянського Союзу, побували в ньому також туристи з 85 країн світу".

На Буковині колективізовано... бджоли

Чернівці. — Спеціяльний кореспондент „Известий" В. Букович 22-го серпня у замітці „Медовий конвеєр" пише про перше на Буковині „Спеціялізоване підприємство" — „Фабрику меду" — так називають поміжколгоспну бджолоферму в селі Чуньків, куди зібрано зі всіх господарств понад дві тисячі вуликів". На підприємстві перероблюють віск, переводять „розфасовку солодкої продукції". В замітці подається, що така „крупна" ройова ферма виправдує себе, бо кількість зібраного меду „значно збільшилась у порівнянні з тим, як це було перед концентрацією".

Критикують Квебек за новий закон щодо офіційної мови

Монтреаль. — У всіх провінціях Канади англомовні мешканці гостро засуджують уряд Квебеку за проголошення французької мови офіційною мовою провінції. Прем'єр провінції Ню Бранзвик навіть звернувся до прем'єр-міністра П'єра Е. Трудо з вимогою передати справу на розгляд Найвищого Суду Канади. Англомовні канадці головно ті, що проживають в Квебеку, твердять, що проголошення французької мови офіційною мовою нарушує принцип двомовности країни. Натомість канадці французького походження заявляють, що французька мова мусить бути мовою квебекського уряду, бизнесового світу провінції, шкільництва тощо, бо без щоденного вживання цієї мови в усіх сферах життя мова почне завмирати, а з часом цілком зникне з американського континенту. Вони твердять, що англомовні мешканці Квебеку не мають причини нарікати, бо закон, яким минулого місяця проголошено французьку мову офіційною, гарантує всі мовні права цій англомовній меншості, включно з правом посилати своїх дітей до англомовних шкіл. Коментатори думають, що прем'єр-міністер Трудо не старатиметься самочинно уневажнити цей закон, хоча має на це право, а тільки висловить свою опозицію до цього закону і вся справа дійде до Найвищого Суду.

Саксбі та Шлесінджер обговорювали справу амнестії для дезертирів

Вашингтон. — У четвер, 29-го серпня, генеральний прокуратор Вілліям Саксбі та секретар оборони Джеймс Шлесінджер відбули нараду, під час якої опрацювали подробиці їхнього спільного звіту в справі можливостей обмеженої амнестії для дезертирів і тих юнаків, які втекли за кордон, замість зголоситися до військової служби під час В'єтнамської війни. Цей звіт буде переданий президентові Фордові в суботу, 31-го серпня. Як відомо, під час промови на конвенції Ветеранів Закордонних Воєн 19-го серпня, президент Форд заявив, що сприяє наданню обмеженої амнестії та доручив генеральному прокураторові та секретареві оборони виготовити в цій справі спільний звіт.

Після наради із секретарем Шлесінджером, генеральний прокуратор Саксбі ще раз заявив, що президент Форд категорично не погоджується на надання загальної амнестії, тобто необмеженої будь-якими умовами, а тільки може проголосити обмежену амнестію, згідно з якою справа кожного дезертира та втікача буде розглянена окремо і щойно тоді буде вирішено, чи дана особа заслуговує на амнестію. Саксбі зазначив, що дуже мале число із приблизно 50,000 дезертерів і втікачів бажало б скористати з цієї обмеженої амнестії, бо вони мусіли б признатися, що поповнили злочин, покаятися та заслужити собі на неї виконанням публічних праць впродовж назначеного періоду часу, за що одержували б дуже незначну грошеву винагороду, а велика більшість із цих дезертирів уважає, що вони не поповнили жадного злочину. Генеральний прокуратор також сказав, що в малій скількості випадків дезертири не мусіли б виконувати публічних праць, а тільки признатися до вини та пройти 2-річну пробацію.

Ричард Ніксон одержав два формальні виклики

Вашингтон. — Департамент справедливости поінформував, що в четвер, 29-го серпня, колишній президент Ричард Ніксон одержав з рук федерального маршала два формальні судові виклики. Один виклик вимагає, щоб Р. Ніксон 30-го вересня ц. р. свідчив на суді колишнього головного дорадника Білого Дому для внутрішніх справ Джона Ерліхмана та 5-ох інших осіб, яким закидається причетність до спроб затаїти Вотерґейтську аферу. Разом із цим викликом колишній президент Ніксон одержав чек на 302 доляри на покриття коштів подорожі із Сан Клементе, Каліфорнія, до Вашингтону, Д.К., де відбуватиметься судова розправа. Другий формальний виклик зв'язаний з клопотанням, внесеним до суду групою людей, які вимагають фінансового відшкодування за недопущення їх на публічне зібрання в жовтні 1971-го року, на кому промовляв пастор Біллі Ґреґем. Ця група твердить, що їхні громадянські права були нарушені, коли Г. Р. Галдеман і інші дорадники президента Ніксона не дозволили їм ввійти на це віче, на якому крім Ґреґема промовляв також тодішній президент Ніксон. Формальний виклик, переданий Р. Ніксонові, вимагає, щоб він 24-го вересня персонально з'явився в суді в Санта Анна, Каліфорнія, та під присягою відповів на всі питання, зв'язані з цією справою, та представив всі доречні документи.

Коли Р. Ніксон ще був президентом ЗСА, то не міг бути покликаний до судової відповідальности і міг відмовитися свідчити на судових розправах, покликаючися на принцип розподілу влади поміж трьома частинами федерального уряду, але після резиґнації ситуація змінилася і його легальний статус є такий самий, як будь-якого громадянина ЗСА.

В Бразилії існує епідемія менінгіту

Сан-Павло, Бразилія — Речник бразилійського Департаменту здоров'я повідомив, що протягом одного дня, вівтірка 27-го серпня, на недугу менінгіту померло 12 осіб. Це найбільше число людей, яке померло в цій південноамериканській країні протягом одної доби від початку цієї епідемії, що почалася 2 місяці тому. Досі померло понад 500 осіб і Департамент здоров'я передбачає ще більші жертви, бо епідемія поширилася не тільки по містах, а також в сільськогосподарських округах, де відчувається недостачу медичної опіки.

Пенсильванійський університет продовжує виклади українських предметів

Філядельфія. — В академічному році 1974-75 відбуватимуться в Пенсильванійському університеті в слов'янському департаменті, як і в попередніх роках, виклади українських філологічних предметів.

У цьому академічному році, що починається 3-го вересня, це будуть виклади української мови на рівні „ґраджуейт скул", курс під числом 590, в обох семестрах та семінарах з української літератури під числом 599 під заголовком „Головні напрямки української літератури XX ст.". В осінньому семестрі обидва курси дають одну одиницю або три кредити за семестер.

Українські студії в цьому університеті входять в систему слов'янознавчих студій департаменту. Українські предмети розпочав в цьому університеті проф. Григор Лужницький в 1959 р. і вони продовжуються кожного академічного року. Від 1963 р. викладачем української мови і літератури є д-р Н. Пазуняк, яка може подати точніші інформації про студії. Зацікавлені повинні звертатися до славістичного відділу університету: Вілліямс Гол, 36 і Спрус вул., 6-ий поверх, або до д-р Н. Пазуняк, тел. DA9 3634.

Участь українських студентів у курсах бажана, бо дає змогу поглибити знання студентів в ділянці української мови і літератури і осягнути в університеті вищі академічні ступені, — маґістра і доктора в ділянці української філології і літератури. Саме в 1973 р. докторат з головним предметом в українській літературі осягнула Лариса Онишкевич, що починає в цьому академічному році свої виклади української літератури в Ратґерс університеті.

Реєстрація на осінній семестер триватиме два дні — 3 і 4-го вересня. В перший день викладів 5 вересня, в четвер, о год. 2:30 по полудні відбудеться перша лекція української мови в кімнаті ч. 635 на 6-ім поверсі, Вілліямс Гол, при 36 і Спрус вулиці.

ЗСА встановлять дипломатичні зв'язки із Східньою Німеччиною

Вашингтон. — Речник Державного департаменту повідомив, що наступної середи, 4 вересня, між ЗСА та Східньою Німеччиною (Німецькою Демократичною Республікою) будуть встановлені нормальні дипломатичні зв'язки. 2 вересня до ЗСА приїздить східньонімецька делегація для закінчення переговорів 31 липня переговорів в справі дипломатичних зв'язків. З хвилиною, коли ЗСА встановить з Східньою Німеччиною дипломатичні зв'язки, серед західніх держав останеться ще тільки Канада, яка не має дипломатичних зв'язків зі Східньою Німеччиною.

СССР має перевагу над ЗСА у кількості воєнних кораблів

Лондон. — „Джейнс є Файтінґ Шіпс", авторитетний інформатор щодо морських збройних сил окремих держав світу, у своєму виданні за 1974/75 рік подає, що Совєтський Союз здобув перевагу над ЗСА у відношенні 3:1, коли йдеться про підводні човни цих двох світових надпотуг. СССР має п'ятикратну перевагу над ЗСА у крейсерах і є перед досягненням переваги також щодо числа авіяносців. Згідно з оцінкою цього довідника, совєтські морські збройні сили „є могутньою боєвою силою" і „є на провідному місці у світі, коли йдеться про ракетне узброєння стаціоноване на кораблях, стратегічне і тактичне, а також щодо числа випуску нових кораблів і підводних човнів". В цілому СССР має під сучасну пору 1,062 кораблі. Знову ж ЗСА, у висліді політики обмеження морських збройних сил в 1968 році, зменшили число своїх кораблів з 1,000 до 514 під сучасну пору. Через це, твердить цей довідник, ЗСА „несуть незвичайно важкий тягар" в обличчі такої великої совєтської переваги.

В Европі невдоволені з виходу Греції з НАТО

Брюссель. — Европейська преса, а головно преса держав, які входять до Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО), починає чимраз частіше висловлювати своє невдоволення з потягнень Греції. Вихід Греції з НАТО не тільки послабив цю оборонну організацію, але також наніс багато моральної шкоди. Деякі держави домагаються навіть скликання окремої конференції для обговорення витвореної нової ситуації. Вихід Греції з НАТО, після того, як цю організацію покинула також Франція у 1966 р., може викликати переходову кризу.

Греція має армію чисельністю 120.000 вояків, військово-повітряні сили, що налічують 225 бойових літаків, і військово-морську флоту, яка складається з 13 бойових кораблів, 7 підводних човнів і 4 ракетних катери. Очевидно, що дуже важливе значення для НАТО мають військові бази, розташовані в Греції, особливо на багатьох її островах. Там розміщені різні військові об'єкти, в тому числі аеродроми, ракетні викидні, радари станції, центри зв'язку, бази постачання тощо.

Згідно з пресовими повідомленнями, НАТО побоюється, що вихід Греції може послабити південно-східній відтинок в стратегічно важливому районі східнього Середземноморя. Проте, газети „Франкфуртер Альґемайне" і „Нов Цюріхер Цайтунг" — дві впливові популярні щоденники на европейському континенті, твердять, що існує можливість повороту Греції до НАТО і що тимчасово цей відтинок успішно може обороняти на випадок потреби американська флота спільно з Туреччиною.

Закінчилася міжнародна конференція для справ населення світу

Букарешт. — Тут закінчилася 30 серпня десятиденна міжнародна конференція для справ населення світу, яка відбулася з ініціятиви Об'єднаних Націй з участю 135 держав-членів ОН. Як інформують, кінцевий комунікат ніяк не віддзеркалює складности ситуації на цьому відтинку у світі, а є тільки „розводненою" версією оригінального „пляну акції", що його мала ця конференція схвалити. Причиною такого стану — конфлікт у поглядах на проблему перенаселення між індустріяльними країнами Заходу та економічно недорозвиненими країнами, які знайшли активну підтримку в СССР та його сателітів.

Проф. В. Кисілевський відзначений „Орденом Канади"

Вінніпеґ. — Українська Вільна Академія Наук інформує, що канадський уряд відзначив її дійсного члена, історика д-ра Володимира Кисілевського „Орденом Канади". Інвеститура відбудеться восени ц. р.

Проф. Володимир Кисілевський належить до числа дослідників українського поселення Канади і є автором основної студії: „Раннє українське поселення в Канаді 1895-1900". Йому тепер 78 років життя, але він продовжує наукову діяльність, працюючи над Сибірським канадським експедиційним корпусом, в якому находилося понад дві сотні українських вояків. До Канади д-р В. Кисілевський прибув після Першої світової війни і визвольної боротьби України, у якій він також брав участь як вояк українських збройних сил. В Канаді брав активну участь в українському громадському житті, був редактором „Західніх вістей", а відтак, по переїзді до Англії, керівником Українського бюра в Лондоні. Після Другої світової війни працював в канадському Державному секретаріяті на посаді зв'язкового між урядом і етнічними канадськими групами, а одночасно викладав на Карлтонському університеті. Проживає тепер на пенсії в Оттаві.

НЕВДАЛИЙ ЗАМАХ НА КИПРСЬКОГО ЛІДЕРА

Нікозія. — В п'ятницю 30 серпня тут виконано замах на лідера кипрської соціялістичної партії В. Десорідеса, відомого як прихильника повороту на Кипр усуненого президента архиєпископа Макаріоса. Атентатчик заатакував Десорідеса, коли цей їхав автом, на перехресті вулиць. Від пострілів загинув водій авта, а Десорідес був тільки поранений.

В'ЯЗНІ ПЕРМСЬКИХ ТАБОРІВ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ЕВРОПЕЙСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Ню Йорк (Пресова Служба УГВР). — На Захід продісталися нові документи про акції політичних в'язнів Пермських таборів, які в травні і червні ц.р. провели одномісячну голодівку. Один з них — це їхнє звернення до Европейської конференції у справах безпеки, що відбувала свою сесію в Женеві. Звернення політичних в'язнів Пермських таборів підписали понад 100 осіб, точніше, як кажеться в документі, „усі сіоністи, усі відомі діячі, засуджені за демократичні переконання, усі українські націоналісти, що були суджені за політичну діяльність".

У Зверненні пишеться:

„Ми люди різних національностей, які перебувають в політичних таборах Совєтського Союзу, звертаємось до вас, бо ми стурбовані ходом ваших нарад. Ми розуміємо і одобряємо кінцеву мету вашої конференції, себто утворення міцної основи миролюбних стосунків в Европі і в цілому світі, але ми не можемо залишитися байдужими, знаючи якими шляхами ви змагаєте до цієї мети. Не можна забезпечити миру шляхом безмежних уступок совєтському урядові. Ми маємо усі підстави на таке твердження. Ми задобре знаємо ціну обіцянок совєтських керівників, ціну їх законів та гарних слів. Совєтський уряд обстоює принцип неторкальности кордонів. Чудово. Але совєтські танки в 1968 році окупували Мадярщину, а в 1968 році — Чехословаччину. Совєтський уряд виступає за обмеження обміну інформаціями, мовляв для того, щоб оборонити національні звичаї та традиції, отже якраз те, проти чого вже 57 років ведеться в СССР боротьба. З усіх трибун совєтські представники говорять про боротьбу за права людини, підписують пакти і декларації про дотримування їх і ані трохи не вагаються запроторювати у тюрми людей, що мають відвагу виявляти свої переконання, голосно сумніватися у святости існуючих догм. Людей, які, не бажаючи асимілюватися, боролися за розвиток своєї культури, саджають у тюрми; ув'язнюються і тих, що намагалися скористати зі свого права виїхати з СССР; ув'язнюються і усіх інакше думаючих, бо, згідно із заявою одного робітника КГБ, „декларація прав людини є для муринів, а не для вас". Закони, на підставі яких тримають нас у таборах, написані наглядачами для наглядачів. Та навіть ті невеликі права, які вони нам формально гарантують, на практиці не є дотримувані. Совєтські представники, а також і преса Заходу багато пишуть про становище в'язнів у Чілє та Південній Африканській Республіці. Нам, що самі знаходимося у такому становищі, це зрозуміло. Світова опінія обурена, що в'язнів на острові Часон змушують будувати для себе в'язниці: У нас це також на порядку денному, і за відмову виконувати таку роботу, важко карають. В'язні на острові Торемно в ПАР, або Часон в Чілє терплять від холоду і голоду, але й в Совєтському Союзі табори для політв'язнів знаходяться не на побережжі Чорного моря, а 2,500 кальорій денно у формі одноманітної, позбавленої вітамінів їжі впродовж кількох років гарантують кожному з нас щонайменше гастрит і парадонтоз. Звичайно, нас не розстрілюють без суду і слідства, нам не ломлять ребер і не вибивають зубів, як це було за часів Сталіна, але нас намагаються заломити духовно, вбити морально і виснажити фізично. Ми не маємо змоги утримувати нормальні зв'язки з рідними і друзями, нам заборонюють передачі і побачення. Тих, хто вірить у свої переконання, хто не визбувається своєї гідности, чекає тюрма міста Володимир (Буковський, Мороз, Вудка) або божевільня (Григоренко, Плющ, Плахтонюк, Лупиніс, Шиханович), а після звільнення ярлик неблагонадійности, позбавлення права жити у більших містах, обмеження свободи переїзду, позбавлення можливости працювати за фахом і т.п. В умовах, коли совєтський уряд так безцеремонно не дотримується закону про право людини, цивілізоване людство не може вірити в усі його зобов'язання. У сучасному світі не може бути різних критеріїв для оцінки таких самих дій в ПАР, Чілє, або СССР. Забезпечення на практиці, а не на словах прав людини повинно бути обов'язковою передумовою при заключенні будь-яких договорів із Совєтським Союзом. Совєтський уряд своїм патяканням про невтручування у внутрішні справи інших держав, намагається, залишаючи за собою особливі умови, отримати карт бланш для своєї власної інтерпретації прав людини, коли тисячі людей сидять у тюрмах і божевільнях за свої переконання, коли держава, пишаючися своєю потугою і внутрішньою єдністю, за увесь час своєї п'ятдесятилітньої історії не проголосила ні одної амнестії для політв'язнів. Держави, які беруть участь у нарадах, повинні вимагати від совєтського уряду потягнень, які показали б світові, що він має добру волю дотримати взяті на себе зобов'язання. Одним з перших таких кроків повинна бути амнестія для політв'язнів. В іншому випадку наради або залишаться на папері, або дадуть однобічну перевагу совєтському урядові. У кожному випадку вони не причиняться для справ миру. Історія вчить обережности".

Міністер закордонних справ Савдівської Арабії прибув до ЗСА

Вашингтон. — Державний секретар Генрі Кіссінджер продовжує інтенсивні наради з міністрами закордонних справ арабських країн в справі запланованих мирних переговорів між арабськими державами та Ізраїлем. 28-го серпня до ЗСА прибув з черги міністер закордонних справ Савдівської Арабії Омар Скаф. Переговори з ним заплановані на час двох днів. 29 серпня він мав зустріч з президентом Фордом. При нагоді зустрічі з представниками преси Генрі Кіссінджер поінформував, що він плянує на жовтень цього року, перед поїздкою до СССР, Індії, Пакистану та Бангладеш, чергову поїздку на Близький Схід.

ПІДЗЕМНІ ЯДЕРНІ ВИПРОБУВАННЯ В СССР

Вашингтон. — Речник Атомової Енерґетичної Комісії поінформував, що в СССР переведено 29 серпня чергові підземні нуклеарні випробування. Випробуваний нуклеарний заряд був силою яких три мегатони.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 с міс. За кожну зміну адреси — 25 с. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильне рішення

Під час пресової конференції в середу, 28-го серпня, президент Джералд Форд стояв перед трудним рішенням: чи з гуманних причин категорично заявити, що він колишнього президента Ніксона напевно помилує і що його на ставитимуть в стан обвинувачення за спроби перешкодити судочинству у Вотерґейтській афері, чи заявитися по стороні тих, які вказують, що згідно з Конституцією ЗСА, всі громадяни, включно з президентами країни, є рівні перед законом і тому Ричард Ніксон повинен бути трактований в такий самий спосіб, як його колишні дорадники, яких вже формально оскаржено за Вотерґейтську аферу.

Президент Форд правильно розв'язав цю трудну проблему, балансуючи правосуддя з гуманністю. Він заявив, що спеціяльний прокуратор Леон Яворський має обов'язок розпочати будь-яку судову акцію проти будь-яких осіб, замішаних у Вотерґейтській афері. Тим президент Форд зазначив, що не вмішуватиметься в нормальний процес правосуддя, навіть якщо б Яворський рішив поставити Ричарда Ніксона в стан обвинувачення. Але президент Форд також проявив гуманність до колишнього президента Ніксона. Поперше, сказав, що погоджується з Нелсоном Рокефеллером і тими американцями, які вважають, що Ричард Ніксон вже одержав достатню кару. Подруге, зазначуючи, що не вмішуватиметься в нормальний процес правосуддя, все одно залишив відкритою можливість, що помилував би Ричарда Ніксона, якщо б справа колишнього Президента дійшла аж до нього. Отже, остаточне вирішення справи Р. Ніксона президент Форд відклав на майбутнє, заявляючи, що вмішався б в цю справу тільки після закінчення судової процедури, приписаної Конституцією та законами ЗСА.

Виконність далі недомагає

Практика в Українській ССР показує, що одна справа широкі пляни, а друга — їх здійснення. Це дуже виразно видно із звідомлення московської газети „Известия" з 22-го серпня, яка, пишучи про засідання Ради міністрів УССР, займається питанням „стилю виконности державних органів республіки." Зі звіту голови Ради міністрів УССР А. Ляшка виходить, що нібито „рівень виконної дисципліни в республіці піднявся", але — відзначує газета — „підмітивши досягнуті успіхи, доповідач підкреслює, що в стилі роботи деяких міністерств і відомств чимало сутєвих недоліків. Трапляються і порушення державної дисципліни, волокитство, вузьковідомствений підхід... На засіданні уряду відзначалось, що серйозні недоліки в системі організації контролі допущені і в Міністерстві промислового будівництва УССР".

Як приклад невиконности плянів, газета наводить справу будівництва шкіл. Рада міністрів УССР намітила будівництво нових шкільних будинків на „півтора мільйона учнівських місць". На практиці вийшло так, що будівництво шкіл не тільки не збільшилося, „але в цілому по республіці ... навіть зменшилося". Це саме стосується забезпечення учнів конечним транспортом, який „використовується не за призначенням".

Ще гірша є справа з „розкраданням і зловживанням", вину за що, мовляв, несуть контрольні органи, бо не розкривають „пропусків, зривів, зловживань". „Виконність" і тут не дописує, у висліді чого, як заявив прокуратор республіки Ф.К. Глух, „мали місце великих розмірів крадежі на м'ясокомбінатах у Рівному, Києві, Кіровограді".

Виконність гальмується непомірним бюрократизмом, або — як говориться у статті — „паперовим потоком", у якому все губиться. Про розміри отого „паперового потоку", яким заступають виконність, говорить факт, що у „минулому році і в першому кварталі цього року до Ради міністрів республіки наспіло 19 тисяч скарг і заяв". Перевірка цих заяв і скарг виявила, що коли б була наладнана виконність окремих урядів на місцях, то ці скарги можна б було у власному засягу поладнати. Очевидно, у статті не згадується, що у совєтській дійсності ніхто не хоче брати на себе відповідальности і намагається радше передати справу на вирішення вищепоставлених органів.

Враховуючи підсовєтську дійсність, треба сумніватися, чи здійсниться на практиці сподівання з останнього засідання уряду УССР, що „ділове засідання Ради міністрів республіки причиниться до підвищення дисципліни, впорядкування контрольности і провірки виконности всіх постанов, рішень, розпорядків".

Я. Гайвас

ВІД ДОСТАТКУ ДО НЕДОСТАТКУ

Минуло саме п'ятнадцять років з того часу, коли на американському книгарському ринкові з'явилася книжка, яка не лише здобула великий розголос, штовхнула економічне думання в накресленому нею напрямку, але, на короткий час, здавалося, розпочала нову добу в господарській дійсності. Мова про книжку „Еффлюент сосайті" (Суспільство достатку) Джона Кеннета Ґелбрайта, що вийшла 1958 р. Автор — світило першої величини в економічному світі; вже до появи тієї книжки, а ще більше після неї та чергових книг на економічні теми, писав Ґелбрайт теж повісті й оповідання, був одним з найкращих американських амбасадорів у Індії, належав до найбільше пошукуваних доповідачів, був він загальновизнаним у науковому світі. Професор Гарварду, глибокий ерудит, проникливий аналітик соціо-економічних явищ та процесів, один з кращих стилістів американської прози, неначе згори предистинований до того, щоб ставити віхи дальшого господарського розвитку ЗСА й цілого світу. Згадана книжка зустріла признання й прихильність, як серед замкненого світа науковців, так і серед читацької публіки. В ній він ствердив, що ЗСА, а за ними поступові й інші країни світу, здобули той позем господарського й технічного розвитку та входять у ту добу, в якій виробництво всіх галузей постачатиме потрібну для задоволення всіх консументів скількість дібр і продуктів. На думку Ґелбрайта це вже сталося, чи саме тепер стається в ЗСА, осягнуть це й інші країни. Наперед розвинені технічно й господарсько, а за ними ті, що саме тепер щойно будують свою технічно - економічну базу.

В ЗСА практики господарського життя витягнули з того роду заложень дальші твердження, а між ними, головне завдання продуцентів: поширювати ринок споживачів й урізноманітнювати та розбудовувати їхні потреби. Для того ключеве завдання переходить до продавця, всюдиприсутнього в ЗСА „сейлсмена", який своїм спритом і працею має обильно витворені добра довести до рук консумента. Чи не гарно уявлявся світ? Чи не приємно думати про загально - світовий господарський ріст і розвиток, постійно зростаюче споживання, щораз вищий ступень добробуту?

Та такі „сни" не тривали довго. Вистало, п'ятнадцять років, щоб світ став в обличчі господарських н е с т а т ків, спаду продуктивности працівників і заводів, зменшення виробничих покажчиків, а з тим цілого ряду ринкових і взагалі господарських клопотів. Все це в супроводі загально - світової інфляції, яка осягнула неймовірні висоти: 12 відсотків в ЗСА в річному відношенні, двадцять у різних европейських країнах, тридцять у Японії. Замість достатку сталося протилежне: масове споживання падає, той, що живе з постійної пенсії чи з праці, убожіє. Бо хоч працюючі отримують підвишки платень, але ті підвишки не всилі надігнати зріст цін. Розмір господарської скрути почав виразно ослаблювати соціяльні стосунки внутрі поодиноких країн, появилися компетентні голоси про небезпеку для самих державних систем, якщо не подолати скрути, а в першу чергу, якщо не припинити, чи принаймні не звести до відповідних меж інфляцію.

Які ж вигляди на ближче майбутнє? В цьому, власне, господарські експерти, а на їх опініях слід найбільше налягати, цілковито розходяться. І в оцінках положення та його причин, і у виглядах на майбутнє в них найрізнородніші, часто протилежні опінії. Заповідані ними явища рідко коли сповняються, або виглядають зовсім інакше, як їх заповідали. Помилився Ґелбрайт, помиляються за ним і незчисленні економічні маґи, які в останніх роках виросли в суспільстві до ролі таємничих і всевідучих чорнокнижників, які не лише знають і розуміють теперішнє, але вміють відслонити заслону майбутнього. Не багато допомагають нові методи господарської аналізи, високо поставлене програмування, побудоване на щораз досконаліших компюторах і багатющім дотеперішнім досвіді. Воно й не диво, що „маги помиляються", бо ціла господарська скрута проявляється тепер зовсім „не по книжці". Спад продукції, господарський застій, зріст безробіття мали б викликувати дефляційні тенденції, а тим часом інфляційні покажчики гарячково стрибають угору й кінця тому не видно.

Не лише впала продукція, але з нею впала теж продуктивність працівника і господарських комплексів. Упадок продукції такий високий, що багато експертів рахуються навіть із зменшенням загальної цифри виробів у порівнянні з минулим роком. Відбуваються перевірки передбачувань і завжди вниз. Рівночасно з тим виявляється інша в таких умовах аномалія: надзвичайний зріст прибутків деяких компаній. Не йдеться тут про декілька відсотків зросту, а про подвоєння чи навіть більше у порівнянні до минулих років.

Це все ще більше ускладнює господарську „шахівницю", на якій чергуються рожеві й чорні кольори, цифри спаду й росту. Подібно на ґрошево - банковому відтинку. З одного боку небувала в історії висока процентова стопа мусить потужним струмом вливати зиски до трезорів банкових велетнів, а з другого помітні хитання деяких, що навіть уже довело до банкрутства. Нафтове ембарґо арабських продуцентів нафти в стосунку до ЗСА і цілого ряду інших країн ще тільки поглибило замішання. Наслідком того вийнятково вдатного арабам ембарґо не лише потроїлися, чи навіть зросли в четверо ціни на ропу, але заворушилися продуценти сирівців у різних господарсько відсталих країнах. Навчені досвідом арабів, вони шукають і собі шляхів, як подвоїти, чи потроїти свої зиски з продажу сирівців промисловим країнам.

Щораз більше на американському ринку підставових матеріялів помітні до недавна зовсім виключені нестачі. Це ж небувале в часі миру в ЗСА, щоб бракувало сталі, алюмінію чи подібного. Прямо важко нераз дійти до переконливих висновків, чи в даному разі йдеться про справді об'єктивні в даний час і важкі до переборення причини, чи маємо до діла зі спекуляцією промислових ґіґантів, які, не зважаючи на теоретичне існування конкуренції, в більшій або меншій мірі мають вирішний вплив на своєму ринку. Бо, наприклад, у випадку сталі зовсім немає браку руд й інших складових елементів, а сталі не стає! Видно не допомагає навіть той факт, що головний споживач сталевої продукції, автомобілевий промисл, зменшив свою видайність на яких 15 - 20 відсотків у порівнянні з минулим роком.

Не менша скрута на ринку сільсько - господарських продуктів. Навіть у випадку, коли продуцент - фармер дістає значно менше за свої продукти, то споживач в крамниці платить за них попередню, або ще й вищу ціну. Без сумніву причиною тут у чималій мірі постава безконечного ланцюга посередників, але чи тільки це?

До розмірів катастрофи дійшла господарська скрута на відтинку будівельного промислу. Цей промисл завжди першим відчував надходячу господарську кризу, він властиво був її заповідачем. Тепер же спад затруднення і новобудов доходить майже до п'ятидесяти відсотків.

Наслідки цього всього починають виходити з господарських берегів та викликувати зрушення на інших відтинках. Нещасливим збігом обставин саме в тому часі дійшло до великих внутрішніх комплікацій, завершенням яких було уступлення віцепрезидента, а потім і президента країни. А все це — на тлі загострених суперечностей у світі, зростаючих конфліктів між союзниками ЗСА та небезпечного загострення апетитів імперіялістичної Москви. Власне через те новий президент Форд визнав першим своїм завданням уздоровлення господарки, а першим кроком у цьому напрямку — боротьбу з інфляцією. Хоча заповіджена ним „вершинна" господарська конференція, яка має відбутися у вересні і в якій візьмуть участь чолові представники промислу, торгівлі, банківництва, профспілок (юній), споживачів та відповідні експерти, вже викликала в декого сумніви, чи направду вона зможе добитися якихось значніших успіхів, то треба вважати її найдоцільнішим потягненням в існуючих умовах. Найменування колишнього губернатора стейту Ню Йорк на віцепрезидента, який заложив і веде після свого уступлення з посту губернатора Комісію „вибору критичних шляхів" для ЗСА, додатково підкреслює, що йдеться про глибокого значення справи та про рішення, які матимуть величезне значення для майбутнього ЗСА.

Степан Женецький

НЕМИНУЧІСТЬ РОЗВАЛУ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Як завжди, дуже цікаві, влучні й переконливі думки про неминучість розвалу московської червоної імперії, т. зв. Сов. Союзу, і ролю в процесі її розвалу поневолених нею народів, у тому й України, висловив відомий польський еміґраційний публіцист Юліюш Мєрошевський у статті „Про Четвертий світ і інші справи", надрукованій у паризькому польському журналі „Культура" чч. 7-8 (липень-серпень) за 1974 р.

Свої думки про неминучий кінець московської червоної імперії унаочнив Мєрошевський розвалом передостанньої в світі португальської імперії, що розпадається на наших очах. Ми назвали вище Португалію передостанньою імперією в світі, але увесь світ, і то на жаль навіть Західній, уважає Португалію останньою імперією, не добачаючи, чи може вдаючи, що не добачає, щоб не „попсути детанту", що останньою, ще й до того найбільшою і найжорстокішою імперією в світі є московська червона імперія, що ховається за чотирма зловіщими літерами — СССР.

В Лісбоні, пише Мєрошевський, існували й тривали диктаторські уряди майже так довго як у Москві — 48 років. Португальський тоталітаризм існував без перерви півстоліття і знавці тих справ твердили однозгідно, що, поперше, португальці не дозріли до демократичного ладу, а подруге, португальська політична поліція є така справна, безоглядна і так знаменито зорганізована, що шанси на успіх тамошніх дисидентів - революціонерів повалити той лад є один до мільйона. Так само португальська політична поліція уважала, що португальці справді нездібні до демократії, що вірять у всемогутність політичної поліції і в разі спроби перевороту не вийдуть на вулицю.

Та сталося цілком інакше: люди вийшли на вулицю, всі верстви португальського населення підтримали революцію і португальська диктатура, яка існувала 48 років, завалилася, як дімок з карт на протязі 48 годин!

Наука, що випливає з подій у Португалії, є така: диктатура, навіть якщо існувала 50 років і зуміла виховати й вишколити два покоління апаратчиків, вірних її слуг і оборонців, є насправді будовою непевною і хиткою.

Демократія — це система сполучених, але рівночасно незалежних „посудин". Натомість у тоталітарних режимах усі суспільні частини й організації пов'язані зі собою, як кільця в ланцюгу, що його держить у своїх руках диктатор. Диктатори, скріплюючи свої Безпеки, тайні політичні поліції, забувають розумну англійську примовку, яка каже, що сила ланцюга міряється не найміцнішою, а найслабшою ланкою. Якщо розірветься ланцюг котвиці і хвилі кинуть корабель на скелі, то це завжди означає, що трісло найслабше кільце в ланцюгу.

Мєрошевський висуває ще одне цікаве й переконливе твердження у зв'язку з падінням португальської імперії. Португальські події, пише він, також доводять, що це не вірно, що устабілізована й сильна диктатура може впасти тільки внаслідок зовнішньої кризи. Люди, які протягом 48 років покірно погоджувалися на все, тремтячи перед Безпекою і її камерами тортур, раптом одного дня вийшли масово на вулицю. А це значить, що немає певної й безпечної диктатури. Диктатура переважно є непевна система, бо засада, що всі кільця суспільного ланцюга є рівної сили, є в основному безглуздям. Диктатори рівнож не здають собі справи із збірного ефекту ненависти. Ненависть до системи не тільки не вигасає, але навпаки, прибирає на силі з кожним новим поколінням гноблених.

Перейшовши з прикладу падіння португальської імперії до московської червоної імперії — СССР, Мєрошевський пише:

„Світова преса присвячує багато уваги тепер Португалії; натомість про поляків, українців, литовців, білорусів, як звичайно, глухо".

Як приклад, що вільний світ не добачає чи не доцінює важливости національного питання в московській червоній імперії, подає Мєрошевський книжку збірного авторства, під промовистою назв. The Fourth World (Четвертий Світ), що появилася у видавництві Sigwick & Jackson у Лондоні, Англія, вступне слово до якої написав відомий югославський політичний публіцист Мілован Джілас. „Четвертий Світ" у понятті її авторів, складається з гноблених і поневолених національних груп у цілому світі, починаючи від південного Судану й Еритреї, а кінчаючи на кримських татарах і чорних в Бразилії. Навіть якщо прийняти, пише цілком слушно польський автор, що предметом зацікавлення авторів тієї книжки не є поневолені народи, тільки переслідувані національні меншини — тоді книжка відходить від проблеми, якій вона присвячена. Назви „Польща", „поляки" чи „Україна", „українці" не згадані навіть в індексі при кінці книжки.

Мєрошевський пише, що в останніх часах в розумінні терміну „національна меншина" зайшли зміни, тому давня дефініція тієї назви невистачальна. Немає сумніву, пише він, що чехи і словаки становлять меншість в рамах сов. імперії, і трактовані совєтською владою, як національні меншини. Кожний народ, поневолений Москвою, окремо є чисельно менший від росіян, одначе поневолені народи разом, значить ті народи, що входять до складу і СССР і усієї совєтської імперії, творять значну більшість у стосунку до росіян.

Можна обстоювати погляд, що статус Чехо - Словаччини кращий від статусу України, але в хвилині кризи совєтський імперіялізм означає те саме в Празі, що і в Києві. В 1968 році совєтські танки здавили народний рух віднови в Чехо-Словаччині і подібний рух віднови в Києві був би однаково здавлений з подібною брутальністю совєтським урядом.

В Польщі святкується урочисто 30-річчя Польської Республіки Людової, але „Липневий Маніфест" є там надалі забороненим твором. („Липневий Маніфест" — це відозва Польської Ради Народової, створеної в Москві, яку поширювали в Польщі після вмаршу польської армії людової, що боролася в рядах московської червоної армії. — СЖ.). Цього „Липневого Маніфесту" не вільно тепер друкувати в Польщі з тих самих причин, через які українська преса в Києві не

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

„АВСТРІЯКИ"

Доброго мого приятеля і старшого за фахом колеґу, д-ра Б., я назвав би одним з останніх „Тирольців Сходу", нескореним патріотом небіжки - Австрії, а хто знає вищезгаданого ближче, напевно погодиться з такою характеристикою. Б у д у ч и пенсіонером, д-р Б. багато читає і то в кількох мовах, а здебільшого в польській та німецькій. Як тільки надибає щось цікаве, що стосується „австрійських" часів, негайно ділиться своїм відкриттям з автором цих рядків.

— Пане колеґо, — каже мені недавно, — як колишній „баварець", ви напевно мали нагоду плисти по Штарнберґському озері, в котрому втопився Людвиг II-ий Віттельсбах, король-меценат, що опікувався Вагнером, будував прекрасні замки і палаци ...

— Так, пане докторе, — перебив я в цьому місці передбесідника, — я навіть мав нагоду оглядати два такі палаци: один над озером Хімзее, званий „баварським Версалем", другий близько Фюссену. А під час плавби по Штарнберґському озері завжди показують пасажирам хрест, яким позначене те місце, де знайшли тіло короля.

— Дуже гарно, — похвалив мене п. доктор. — Та чи ви знаєте, дорогий пане колеґо, що одна з кузинок короля-потопельника, яка теж походила з роду Віттельсбахів, була... „наша пані цісарова", ота, оспівана в піснях і довго оплакувана простим людом, цісарева Єлисавета, дружина цісаря Франц-Йосифа І-го?

— Ні, цього я досі не знав, але тепер знаю дякуючи вам.

— А бачите! Ви то, часом, будучи в доброму настрої на Союзівці, любите собі жарти робити з небіжки, а це ж була постать глибоко трагічна!.. Маючи заледве 17 років, молоденька „Сісі" (так її вдома називали, з наголосом на другому складі), вийшла заміж за „нашого" Франціпіка, і з того часу посипались на неї, одне за другим, страшні родинні нещастя. Швагра, цісаря Максиміляна І-го, розстріляли мексиканці, рідна сестра, княжна де Аленкон, згоріла живцем у Парижі, стриєчний брат, Людвиг II-ий, втопився, або його втопили, улюблений син, Рудольф, наклав на себе руку в Маєрлінґу ще й нареченy положив трупом... Ну, а її саму, цісареву, постигла скритовбивча смерть з руки італійського анархіста, Люіджі Люгеесі.

— В народній пісенності співається, що це... „Лукин нехрещений запхав нашій цісаревій шпиндель застроєний", — добавив я.

— Так, — покив головою д-р Б., — а якби так, скажімо, в Женеві, була вона уникнула затроєного „шпинделя" та пожила ще з десяток років, то, кінець-кінцем, чого доґекалася б?.. Атентату в Сараєві, вибуху Першої світової війни і розвалу Австро-угорської Імперії!

— Ба! — боєтнув я по-бойківському. Розумнішої репліки не міг придумати.

І.К.Е.Р.

Ф. Лукіяновиг

МІСТОК У ЧАППАКВІДДІК

8

V. ПАСТКА.
Це правда?

Джек Олсон взяв під мікроскопічну аналізу заяву Едварда, текст його промови у телевізії та його потягнення і прийшов до висновку, що вони не послідовні, а то й протирічать собі, хоч на перший погляд все виглядає гаразд.

Поперше, Едвард є пілотом літаків та досвідченим водієм моторових човнів і авт. За двадцять літ, відколи побудовано місток Дайк, ним переїжджали рибалки, що гнали в поспіху, мрійливі закохані та п'яні— і ніхто із них не з'їхав з містка. Чому саме Кеннеді це трапилось, якщо взагалі... це трапилось?

Чи він був п'яний до безтями? Цього зовсім не було пізнати по ньому на другий день вранці, — зрештою, відомо було, що ніхто із Кеннеді не надуживав алькоголем. Отже і це відпадає.

У заяві він подав, що їхав невідомими йому дорогами. Роками він змагався у регатах і бував на острові. Того ж самого дня він переїхав місток двічі, щоби скупатися разом із товариством в океані. Ото ж і це твердження хитке.

Едвард писав, що спустився з горбка, який фактично не існує, там є ледве похила площина. Вночі місток видно при світлах авта на 300-400 стіп.

Розібравши його заяву, вражає стислість опису, як він видістався з авта, там стоїть фраза: „якось видістався". В таких хвилинах, коли йде про життя або смерть, такі потягнення глибоко карбуються в пам'яті і виразом „якось" годі це збути. З огляду на ці інші протиріччя, що всіх тут не наводимо, Олсон побудував зовсім іншу теорію цих подій. Ось вона:

Едвард та Мері були вночі в авті у сліпій вулиці. Поліційне авто зупинилося, щоб прослідити. Для сенатора бути баченим у цій годині з дівчиною дуже невигідно. Щоби оминути це, він вискакує з авта, а дівчина їде далі, невідомою для неї дорогою. Мері Джов звичайно їздила Фолксваґеном, її ріст був 5,2 супроти 6,2 стіп Едварда. Пересунувшись за керівницю великого Олдсмобіла, не посунула сидження до переду. З огляду на віддаль, не могла ані бачити добре дороги, ані досягнути педалі гальми, а тому і з'їхала. Спроби рятування її Едвардом і його двома товаришами, це для Олсона баєчка. Правда, вони взяли Веліянта і шукали її на шляхах, а не знайшовши, повернулись, міркуючи, що Мері Джов застряла десь у піску, а вранці знайдуть її. Тому і сказали дівчатам, що не можуть її знайти.

Едвард не був у шоку, бо він не їхав у авті, як воно впало. Добрий плавець, він переплив на другий беріг і вранці довідався від поліціянта, що Мері Джов втопилася. Тому він не зголосив вночі цей факт, а вранці, майже зразу, як довідався. Чому він видумав всю ту казочку? Щоби оминути політичної компромітації, та з рації подружнього життя, бо його жінка вже двічі поронила і була вагітна.

Три із найповажніших пресових органів ЗСА — Ню Йорк Таймс, Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт і Чикаґо Дейлі Нюз, незадоволені описом подій Едварда, вислали йому довгий список питань, на які Кеннеді відмовився відповісти.

Його появу в „клюбі" (сенаті) після довшої перерви демократи прийняли дуже тепло, а республіканці з виявом доброї волі.

Восени помер патріярх родини, Джозеф старший. З Кеннеді лишився тільки Едвард, якому припало дивитися в очі власної справедливости, правди та долі, — так закінчує Олсен свою розвідку.

28. Едвард — президентом?

В Едварда Кеннеді є троє дітей: Кара Енн — 14, Едвард мол. — 12 та Патрик — 8 літ. Едвард мол. захворів на рідкісну недугу рака костей і в місяці листопаді минулого року йому ампутували ногу вище коліна.

Джоен скінчила студії музики, вона прекрасна піяністка, виступала із Філядельфійською та Бостонською оркестрами. Два рази вона поронила раніше, а втретє — місяць після випадку в Чаппаквіддік. Джоен ніколи не приховувала своєї нехіті до політики та побоювання за життя Едварда. Насправді вона ще не зовсім очуняла після смерти Роберта, попала в депресію і в 1971 р. лікувалась у Нюйоркського психіятра, а в травні ц. р. — в шпиталі Ню Канаан в стейті Коннектикет.

В 1972 році батьки Копечне, що жили у скромному помешкані на передмісті в Ню Джерзі, перенеслись до люксусового „ранчеро" в Ларксвіл, Па., в горах Поконо, вартість якого оцінюють на 75.000 долярів. Цього року Копечне почали будувати другий, але вже вакаційний дім на Фльориді. З браку відомих прибутків подружжя Копечне, люди ставлять ці набутки у зв'язок з втопленням Мері Джов та сенатором Кеннеді.

У журналі Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт з 3 червня наголовок статті звучить: „То буде Форд проти Кеннеді в 1976 р." В дальшому дано характеристику їх: Джералд Форд, заступник президента, 60 літ, консерватист, впродовж 25-ти років був конґресменом, чесний, здеклярував 256.000 дол. маєтку. Інші можливі, але мало правдоподібні кандидати із республіканської партії — це губернатор Ріґен та Рокефеллер.

Е. Кеннеді, 42 роки, ліберального напрямку, маєток його оцінюють на 400 міл. долярів, має молодість, зрив, ентузіязм, та оте щось неокреслене, особистий чар. Контркандидата — немає.

Відомий журналіст Волтер Кронкайт перевів в місяці травні цього року інтерв'ю з Едвардом Кеннеді: — „Чи Ви хотіли б стати президентом ЗСА?"—„Так"—"Ви вже вирішили кандидувати?" — „Не остаточно, це рішення прийму в 1975-му р." — „В разі, відповідь буде так, чи вона узгоджена з родиною?" — „Моя родина прийме моє рішення". — „Сенаторе, з огляду на випадок у Чаппаквіддік, чимала частина населення ЗСА втратила довір'я до Вас. Чи Ви зможете стати і моральним провідником держави?" — „Думаю, що так. Очевидно, що перед виборами будуть порушувати справу Чаппаквіддік, але про цю подію нічого більше не можна додати, нічого нового не виявиться, все вже було сказане в цій справі." Чи Едвард Кеннеді стане 39-им президентом ЗСА?.

(Кінець)

Радісне родинне свято

Анна і Василь Шарани

Хвилюючі і незабутні хвилини пережили П-во Анна і Василь Шарани, коли 4-го травня ц. р. велике коло родини, приятелів і знайомих відзначили у залі церкви Пресвятої Євхаристії в Східньому Торонті, їхній срібний ювілей, 25-річчя щасливого супружого життя. Своїм прикладним життям, активною працею у суспільно-громадськім і церковнім життю П-во Шарани давали добрий приклад іншим. Їхня спокійна вдача, приятельське відношення до других, активність в громаді, а закрема у парохії церкви Пресвятої Євхаристії, придбали їм щирих друзів, пошану й любов. Тому і не диво, що на їхньому ювілею зібралося таке велике число людей, які прийшли, щоб належно вшанувати заслужених грамадян, та зложити їм щирі побажання і признання. Перед Ювілейним бенкетом, парох церкви о. Б. Киба ЧНІ, відправив Молебень та поблагословив ювілятів, при чудовому співі мішаного хору церкви під керівництвом А. Рудого. При вході на залю, за нашим старим звичаєм, ювілятів привітали „старости" хлібом і сіллю, а діти вручили квіти, відпроваджуючи їх за почесний стіл. Старостами були: В. Дідюк і С. Біневич, а ювілейним бенкетом проводив В. Дідюк. Понад 300 присутніх спонтанно відспівали „Многая „Літа", о. Б. Киба ЧНІ провів молитву та поблагословив дари. У дальшій програмі вечора із привітами виступали: Всеч. о. Б. Киба ЧНІ, побажав ювілятам всего найкращого відмічуючи їхній вклад праці у розбудові парохії, та вручив ювілятам грамоту-привіт від Кир Ізидора. Благословення і привіт від Їх Блаженства Патріярха Йосифа з Риму не встиг прийти на час через поштовий штрайк. Голова Головної Ради УНС Василь Дідюк зупиняючись коротко над життєвим пройденим шляхом ювілятів, вказав на їхню активність, працьовитість та глибоку релігійну і національну відданість, зокрема підкреслив Союзову працю ювілята, який на протязі вже довгих років веде її активно. На доказ признання вручив ювілятові Почесну Грамоту УНС. З черги 5-літня похресниця ювілятки Орися Дусанівська з Гамільтону чудово „відщебетала" окремо написаний вірш для ювілятів, та вручила квіти і дарунок. Мати Марія Дусанівська, вітаючи, повернулася споминами у рідні сторони, пригадуючи школу, та тодішні обставини у яких приходилось жити. Мгр М. Поронюк вітав ювілятів як суспільно-громадських працівників; Д. Близнюк — вітала від відділу ЛУКЖ та вручила дарунок. Від хору ювілятів вітав С. Ковч. Господар вечірки прочитав дуже зворушуючі листи від родини з України, у яких мати, брат сестра пересилали привітання і благословення. Були ще окремі письмові привіти і телеграми з Америки, Франції, та інших міст в Канаді і подарунки.

Під кінець зворушений ювілят, щиро дякував усім за все. Отцеві пароховi Кибі ЧНІ, хорові, членам ювілейного комітету, старостам, господареві вечірки та всім, які прийшли особисто та зложили привітання і тим які надіслали їх на письмі

Ювіляти запевняли, що і в дальшому вони з любов'ю й пошаною будуть виконувати свої церковні і громадські завдання якнайкраще, на славу Бога і добра нашого народу.

Господар ювілейної вечірки, закриваючи її, ще раз побажав всего найкращого ювілятам, та запросив учасників до другої частини — забави.

Бажаємо ювілятам ще довгих років, щастя здоров'я і Многих Літ!

Ювіляти зложили від себе пожертву на українську пресу.

В. Д.

Від дідусевих газет до журналістики

Коли під сучасну пору відчувається недостача професійних українських журналістів серед молодого покоління, то поява молоденької, талановитої та дуже многонадійної сили в цій ділянці, і то в далекій Бразилії, є справжнім осягом не тільки для української громади в Бразилії, але й для всіх, кому близька українська преса.

Ольга Корчаґін

Мені пощастило нав'язати листування з цією молоденькою журналісткою Ольгою Корчаґін, яка гарно володіє українською мовою, хоча вона — це вже четверте покоління українців у Бразилії, бо вже її діди роджені в Бразилії, та одна бабуся приїхала 4-літньою дитиною в 1895 році, мабуть зі Золочева.

Ольга Корчаґін закінчила студії журналістики в Католицькому університеті, в Куритибі в 1972 р. одержала працю у редакції бразилійського журналу та плянувала спеціялізуватися у певній ділянці журналістики.

На моє питання, що спонукало молоденьку Ольгу вибрати саме журналістику, вона мені написала, ось так: „Я виросла на дідусевих колінах і мабуть вони вщепили у мене любов до журналістики. Вони все читали дуже багато газет і я навчилася читати по-українському в дідусевих газетах, заки ще почала ходити до школи. Дідо все повторяли: „Ти маєш колись газети писати".

Ольга Корчаґін не тільки журналістка, вона також ідейна катихетка, виховниця і українська патріотка. Коли добро української молоді вимагало її праці, вона з болем серця залишила улюблену журналістичну працю, мрію її молодого життя і прийняла працю заступниці директорки Інституту св. Ольги в Прудентополі. — „Виховання свідомої української молоді це мій перший обов'язок" — пояснила мені. Вона не залишила журналістики, редагує жіночу сторінку у тижневику „Праця", дописує до журналу „Бджілка" та не покидає думки про журналістичну працю.

Після нашого листовного познайомлення, я попросила Ольгу Корчаґін написати статтю для нас у ЗСА, про українську молодь в Бразилії, бо ця тема тепер дуже актуальна. І ввічлива Ольга не відмовилася поінформувати нашу спільноту про проблеми української молоді в Бразилії.

Ці інформації, що їх дає молода людина, що виросла й здобула вищу освіту в Бразилії та знає місцеві умовини — яскраво змальовують надзвичайно важке положення українського студентства, яке змагається з невимовними труднощами, нерідко знеохочується, не видержує у важких змаганнях та покидає школу й повертаючись на колонії продовжує жіноцтво, з якого йому не пощастило вирватися.

Теодозія Савицька

Зливні дощі і виливи спричинили великі шкоди в Індії

Ню Делі. — В результаті зливних дощів, які не спинялися на протязі двох тижнів, південну і північну частину території Індії навістили страшні природні катастрофи у зв'язку з виливом багатьох рік і річок. Водні маси затопили великі території сільськогосподарської землі з достиглим майже урожаєм рижу й інших культур. Фахівці обчислюють, що господарство Індії зазнало величезних втрат, які сягають сотень мільйонів рупій (індійська валюта). Розбурхана водна стихія стерла з лиця землі понад тисячу індійських сіл, зруйнувала більше як 100.000 житлових помешкань, залишивши без даху над головою понад один мільйон індійців. Про такі ж водні катастрофи повідомив також уряд молодої держави Банґладеш, прохаючи заможні країни про допомогу. Пресові кореспонденти інформують, що, наприклад, в Банґладеш ситуація така загрозлива, що коли не наспіє своєчасно допомога, тисячі, особливо дітей і старших віком осіб, помруть з голоду.

Терористи схопили тестя мехіканського президента

Ґвадалягара, Мехіко. — У середу, 28-го серпня, група терористів схопила Ґвадалюпе Зуна Ґернандеза, тестя мехіканського президента Луїса Ечеверії Альвареза. Поліційні чинники поінформували кореспондентів, що 4 узброєні особи зупинили авто, в якому їхав 83-річний Зуно Ґернандез, і відвезли його в невідомому напрямі. Тесть мехіканського президента Ечеверії — це колишній губернатор стейту Халіско, який є далі впливовою особою в цім стейті. Він також є основником Ґвадаляґарського університету, в якому викладав протягом останніх кількох років. Хто схопив Зуна Ґернандеза — не відомо. Протягом останніх двох років терористи схопили в цій частині Мехіка кілька осіб, включно з американським консулем Джоном Паттерсоном, якого опісля вбили. Схоплення Зуна Ґернандеза створює для президента Ечеверії дилему, бо в 1973-му році він проголосив, що його уряд не буде входити в жадні пертрактації із схоплювачами. Із достовірних джерел поінформували, що терористи вимагають за Зуна Ґернандеза 1.6 мільйона долярів і звільнення з в'язниці групи „політичних в'язнів".

Сім осіб вбитих, 125 поранених у бомбовому замаху в Токіо

Токіо. — У бизнесовій частині японської столиці вибухла в саме полудне 30-го серпня в одному з будинків часова бомба, руйнуючи будинок. У наслідок експлозії загинуло, як інформують, сім осіб, а принаймні 125 осіб було поранених. Кілька хвилин перед вибухом поліція одержала телефонічне повідомлення про закладену бомбу, але нічого не могла вдіяти. Причина замаху невідома, але поліційні чинники здогадуються, що йдеться тут про політичні мотиви. Якраз у тому самому часі, коли стався вибух, у поблизькому будинку мав свій виступ японський прем'єр-міністер.

Закінчилася конференція для справ морського права

Каракас. — Десятитижнева міжнародна конференція, скликана з ініціятиви Об'єднаних Націй для вирішення цілого ряду питань з ділянки морського права, а також таксі важливої справи як забруднювання вод океанів і морів, закінчилася 29 серпня. Не зважаючи на великі надії і дуже оживлені дебати, понад 3,000 делеґатів від яких 150 держав, результати праці конференції, як інформує аґенство Ройтер, є майже ніякі. Одиноким позитивом є рішенням відбути черговy конференцію в Женеві в березні 1975 року. Найбільше спорів викликало на конференції питання права на експлуатацію району прибережних вод і співробітництва на відтинку використовування нафтових і інших природних багатств океанів і морів.

В Західній Европі надпродукція харчів, але ціни далі високі

Боня. — Західня Европа мусить розв'язати питання про те, що зробити з надміром харчових продуктів, зокрема різних родів м'яса. У холодільнях тільки Західньої Німеччини находиться тепер понад 50 тисяч тонн воловини і „ми не маємо місця для більшої кількости" заявив речник німецької м'ясної промисловости. З подібним явищем зустрічаються також інші країни Західньої Европи, де селяни мають у своєму розпорядженні таку кількість свиней і великої рогатої худоби, що її не може абсорбувати ринок. Все таки, ціна на м'ясо і м'ясні вироби далі не понизилася, що, очевидно, має неґативний вплив на споживачів, які далі обмежують свої закупи харчових продуктів. Ціни, однак, вдержуються штучно, бо згідно з домовленням між країнами Спільного Ринку, коли ціна на ринку на сільськогосподарські продукти починає знижуватися і досягає визначеного рівня, уряди стосовних країн відразу інтервеніюють і купують надвишку продуктів по визначеній ціні. Під сучасну пору ситуація така, що Західня Німеччина й інші західні европейські країни мають надвишку воловини і щоб з цим собі порадити продають її Совєтському Союзові по цінах багато нижчих цін закупу. Досі продано і переслано до СССР 40 тисяч тонн воловини по 4.4 франки за кілограм, в той час, коли самі уряди платили за це м'ясо по 10 франків за кілограм.

Світличка 83-го Відділу СУА в Ню Йорку

Черговий рік навчання у дитячій світличці 83-го Відділу СУА в Ню Йорку зачнеться у вересні. Як і кожна українська світличка, ця також згуртовує наших малят дошкільного віку і способом гри та спільних зайнять підготовляє їх до школи, в першу чергу до рідної школи. Світличку провадить Євгенія Вацик, членка 1-го Відділу СУА, з допомогою своєї доні Мартусі, пластунки юначки Нюйоркської станиці.

У минулому шкільному році до садочку зареєструвалося 27 дітей у віці від 3-ох до 5-ти років. Вони відбували зайняття кожної суботи у клясі передшкілля Школи св. Юра. Приміщення для дітей особливо приманливе, бо це кляса відомої виховниці дітвори, п-і Книш, яка не жаліє труду щоб створити для дітей якнайприємніше оточення. Отож кляса міняє вигляд з кожною порою року. Вона завжди прибрана райдужними декораціями, які, часом майже незамітно пригадують малятам їхнє національне походження. Слід відзначити, що управа школи св. Юра, оцінюючи вагу світлички у розвої дитини відступає це приміщення за мінімальною матеріяльною винагородою.

Пані Вацик підготовляє лекції згідно з вказівками виховного правильника Централі СУА, переплітаючи гру співом, засвоєнням української азбуки, малюванням, розповіддю та цікавими ручними роботами. Цим останнім учителька присвячує особливу увагу, бо вважає, що саме в цей спосіб діти зможуть себе найкраще проявити. Протягом року садочок відзначує деякі свята, між ними день св. Миколая, коли то небесний гість разом з янголами та дарунками приходить до малят. Неменше пам'ятною була також остання лекція перед Великоднем. Тоді ввійшовши до кляси, діти застали, кожний, коло свого місця, кошичок із „свяченим" посеред якого пишалася малесенька пасочка. Це п-і Вацик з материнською запопадливістю заздалегіть спекла пасочку кожній дитині. Не диво, що малята відчули незвичайність хвилини. Вони без буденного галасливого поспіху зайняли свої місця і зі святковою увагою чекали, що вчителька скаже. Зайняття закінчилися радісно і цікаво: діти красили крашанки та укладали їх у кошичках. На запрошення І-го Відділу СУА світличка взяла участь у Святі Матері того ж Відділу. Діти виконали три точки, які складалися зі співу, збірної деклямації та вправ. Гостинні пані І-го Відділу приготовили прийняття для дітей та їхніх батьків, а опісля відбулася дитяча забава. І-ий Відділ, який завжди цікавиться успіхами світлички, передав з цієї нагоди 25 дол. на її цілі. Однієї суботи о. Лаврентій Лавринюк ЧСВВ прийшов, щоб погуторити з дітьми та познайомитись із ними. Іншим разом гостем був д-р Богдан Новаківський, батько однієї учениці з Джерзі Ситі, Н. Дж., д-р Новаківський показував дітям стетоскоп та інші лікарські приладдя. Пояснюючи як і що вживається їх, він дорогою познайомлення старався розвіяти в дітей страх перед лікарем та здобути їхнє довір'я. Також дуже успішною випала прогулянка світлички до канцелярії д-ра Мирона Кравчука, дентиста на 7-ій вул. в Ню Йорку. Д-р Кравчук із терпеливістю саджав дітей у крісло, переглядав їм зуби, пояснював як дбати про них. Хоча деякі діти все таки боялися, більшість реаґували з питомим для того віку зацікавленням на небачені досі приладдя і дивовижну для них обстанову кабінету. Коли на прощання доктор подарував кожній дитині дентистичне дзеркальце, навіть найбільш несміливі малята не мали сумніву, що дентист — їхній приятель.

При світличці діє Батьківський комітет, який в 1973-74 рр. очолювала Марійка Тершаковець. Наталка Дума є опікункою Світлички з рамени 83-го Відділу, а Іна Соломон є заступницією. Казимир Богдан безкоштовно виготовляв світлини з цікавіших зайнять садочка. З кожним роком світличка збагачується чисельно й матеріяльно, а що найважливіше вартісною виховною програмою. Існують усякі дані, що в 74-75 навчальному році цей ріст не припиниться, та що світличка матиме не менший успіх.

К. Ч.

„Союз 15" перервав політ

Москва. — У виведеному на орбіту совєтському космічному кораблі „Союз 15" з двома астронавтами трапились якісь механічні неполадки і астронавти дістали доручення негайно перервати політ та повернутися на Землю. Згідно з пляном, „Союз 15" мав провести спільні експерименти з орбітальною науковою станцією „Салют-3", запущеною в навколоземну орбіту 25 червня цього року. Як відомо, космічний корабель „Союз - 14" пілотований полковником П. Р. Поповичем та підполк. Ю. П. Артюхіним в липні цього року такі спільні експерименти з успіхом перевів. „Союз - 15" був запущений в орбіту штучного супутника Землі 26 серпня і початкові інформації були позитивні. Пілотують космічний корабель Лев С. Демін та підполк. Геннадій В. Сарафанов. Політ був задуманий в загальному пляні підготови до спільної американсько-совєтської космічної експедиції. „Союз-15" повернувся на землю 28 серпня о год. 11 вечора за московським часом (4 по полудні за Східнім часом).

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 20 серпня 1974 р. в Аллентавні, Па., упокоїлась в Бозі наша Найдорожча Мати, Сестра, Бабуня і Прабабуня

бл. п.
МАРІЯ ЛАГОЦЬКА
з дому МАТВІЙКО

проживши 76 років, народ. в Україні, приїхала до ЗСА тому 61 років, парафіянка укр. прав. церкви Пресв. Марії в Аллентавні, вдова по бл. п. Павлові, який помер 1968 р. і був основником укр. прав. церкви Пресв. Марії в Аллентавні, Па.

Полишила в смутку: доньки — Ксеню, Ольгу і Марію Лейтон з чоловіком Андрієм, синів — Петра і Богдана, брата — Миколу в Україні, сестри — Параску і Катерину в Україні, 11 внуків і 2 правнуків.

В безмежному смутку і жалем повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 6-го серпня 1974 р. ненадійно відійшов у Вічність та назавжди залишив наше Хорове Товариство

бл. п. ВОЛОДИМИР БУДАС (БАЛДИС)

Діяльний член — один з основників та довголітній секретар Управи Хору „ДІБРОВА".

Опечаленій Родині висловлюємо наше найщиріше глибоке співчуття, а замість квітів на свіжу могилу Покійного, жертвуємо 40.00 дол. на потреби Церкви св. Арх. Михаїла в Гартфорді, Конн.

УПРАВА і ЧЛЕНСТВО ХОРУ „ДІБРОВА"
в ГАРТФОРДІ, Конн.

НЕМИНУЧІСТЬ РОЗВАЛУ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

може писати про права, що належать Україні на підставі конституції Совєтського Союзу. Якщо б якийсь українець виступив з пропозицією, щоб т.зв. Українська Радянська Республіка зірвала всі зв'язки з Совєтським Союзом, внескодавець на протязі 24 годин опинився б у в'язниці.

Тут ми додамо від себе, що це твердження Мєрошевського цілком сповнилося: кілька років тому група українських правників під проводом Лева Лукіяненка була висунула домагання про вихід України з СССР, як це передбачує конституція Совєтського Союзу, за що не тільки вся група опинилася у в'язниці, але дехто з членів тієї групи, а в першу чергу Лукіяненко, були засуджені до смертної кари, що була замінена пізніше на довгі роки тюрем і концтаборів. Шкода, що Мєрошевський, який так добре визнається в українській проблематиці, не познайомився з тією справою.

Мєрошевський приходить до правильного висновку, що факт, що нібито Україна є федеративна республіка в рамах Совєтського Союзу, є такою самою фікцією, як факт, що Польська Республіка Людова є незалежною державою. Насправді і Україна і Польща — це провінції СССР. Щоправда, існують поважні різниці між „федеральними" провінціями, як Україна і „сателітськими" провінціями, як Польща, але, не зважаючи на ці поважні різниці, ні народи „сателітські" ні народи „федеративні" не мають засадничого права самовизначення.

У зв'язку з тим, нібито „кращим" є статус сателітських народів від народів раніше поневолених і включених до складу Совєтського Союзу, Мєрошевський приходить до критичної оцінки ставлення поляків до поневолених народів.

Поляки, пише він, уважають себе за багато „кращих" від українців чи литовців. Ми (нібито) маємо ознаки суверенности, якої українці, чи литовці, не мають. Маємо сойм, армію, закордонні представництва ітд., ітд. Маємо потьомкінську суверенність, котра в нашій опінії ставить нас вище від тих, які такої потьомкінської суверенности не мають.

Ця „потьомкіяда", пише він далі, утруднює нам сформування польської східньої програми, бо ми уважаємо, що сповидно суверенна Польща має більші шанси підвищення до статусу партнера Росії. Тоді (польське) ангажування по боці українців, литовців чи білорусів творило б фатальну перешкоду на дорозі до порозуміння з Москвою, бо, мовляв, політику майбутнього партнерства з Росією не можна починати від пляну розподілу Росії. Українці чи кримські татари, литовці чи надволжанські німці — це є внутрішньо - російська справа, яка перебуває поза контекстом політики польсько - російської.

Мєрошевський переконливо твердить, що ані Польща ані Мадярщина, ані Чехословаччина не можуть бути незалежними в складі московської червоної імперії, бо признання для них незалежности довело б до банкрутства сучасної національної політики Москви в середині Совєтського Союзу.

Москва, пише він, не дивиться на нас як на партнерів, але як на сторожів совєтського „концтабору народів". Щоби панував спокій у Києві, — мусить спокій панувати й у Варшаві й у Празі. Танки на вулицях Праги боронили совєтський Київ і совєтську національну політику.

Свої цікаві роздуми кінчає Мєрошевський ствердженням, що під сучасну пору існує три надпотуги, які намагаються поділити світ на сфери своїх впливів. Знову ж усі національні меншини, а також усі ті народи, які не мали досі спроможности самовизначитися, належать до „Четверного Світу".

З одного боку надпотуги, а особливо комуністична Росія, змагаються поширити й зміцнити свої політичні впливи. Така політика їх в своїм логічнім висліді мусіла б закінчитися триподілом цілої земної кулі.

З другого боку спостерігається всюди динамічний і посилений рух національних меншин, які наполегливо домагаються незалежности або автономії.

З кожним днем зростає на силі боротьба між двома концепціями: між ялтанською політикою смуг впливів і ідеєю самовизначення, що є ідеологією „Четвертого Світу".

Концепція легітимізму і смуг впливів не має шансів успіху, бо вона є залишком часу 150-ти років тому. Росія стосує в себе політику терору й затиску, бо запізнилася в суспільному розвитку на півсторіччя. Навіть Солженіцин є російським письменником, що належить до XIX-го сторіччя. Але Росія не може назавжди залишитися архаїчним твором у новочасному світі. Можна боротися проти Китаю чи проти Америки, але не можна боротися з часом.

Отже всі познаки на небі й на землі вказують, що остання у світі московська червона імперія засуджена за всіма історичними законами до неминучого розвалу, що вона розпадеться раніше чи пізніше, як це сталося з усіма попередніми імперіями, а на її руїнах самовизначаться всі поневолені нею народи.

Появилось чергове число журналу „Нотатки з мистецтва"

Філядельфія, Па. — У виданні Відділу Об'єднання Мистців Українців в Америці щойно появилося червневе число 14-ти, 80 сторінкове число мистецького журналу „Нотатки з мистецтва". Склад сьогоднішньої редакційної колеґії журналу: Михайло Дмитренко, Василь Дорошенко, Петро Мегик, Степан Рожок, Марія Струтинська і Володимир Шиприкевич; технічний редактор Петро Мегик. Ініціяли до статтей роботи В. Дорошенка, склад і оформлювання сторінок — Степан Микитка, друкував — Михайло Феркуняк. В зміст журналу входять статті: Якова Гніздовського, В. Поповича, Вадима Пачовського, В. Г. Кричевського, Дам'яна Горняткевича, Вадима Павловського та інших. Окрім цього, як і в попередніх числах багато кольорових репродукцій олій, акварель, акриліків, різьб. Ціна журналу 4 дол. Адреса редакції і адміністрації: Ukrainian Art Digest, 1022 N. Laurence St., Philadelphia, Pa. 19123.

Зросло довір'я публіки до Конґресу

Принстон, Ню Джерзі. — Опитування, переведене Інститутом Ґаллупа, виявило, що довір'я американської публіки до Конґресу зросло, особливо після того, як на телебаченні були показані засідання Юридичної комісії Палати Репрезентантів, яка розглядала справу „імпічменту" тодішнього президента Ричарда Ніксона. В останньому опитуванні, переведеному між 16-им і 19-им серпня, 48 відсотків із запитаних заявили, що схвалюють діяльність Конґресу в різних ділянках, а 35 відсотків сказали, що Конґрес не виконує задовільно своїх обов'язків. Натомість в опитуванні, переведеному Інститутом Ґаллупа минулого квітня, тільки 30 відсотків із запитаних схвалювали діяльність Конґресу, а 47 відсотків неґативно оцінювали діяльність законодавців.

УКРАЇНСЬКІ ДІТОЧІ САДКИ ТА ШКОЛИ НА СЛОВАЧЧИНІ

„У словацько-українському етнічному районі ЧССР (Східня Словаччина) — подає „Літературна Україна" з 20-го серпня ц.р., — 1.600 дітей відвідують 70 українських діточих садків. Понад 2.500 дітей навчаються тут в дев'ятиклясних школах з українською мовою викладання, у 150 інших дев'ятирічках українська мова викладається як окремий предмет". Газета відмічує, що в Пряшеві є українська гімназія, а при трьох інших гімназіях — у Медзилаборці, Свиднику та Снині — працюють паралельні кляси з українською мовою навчання. Подібні паралельні кляси існують й у восьми середніх професійних школах.